

Ost, kartofler og bagerbrød og et derbyodds på 45,67

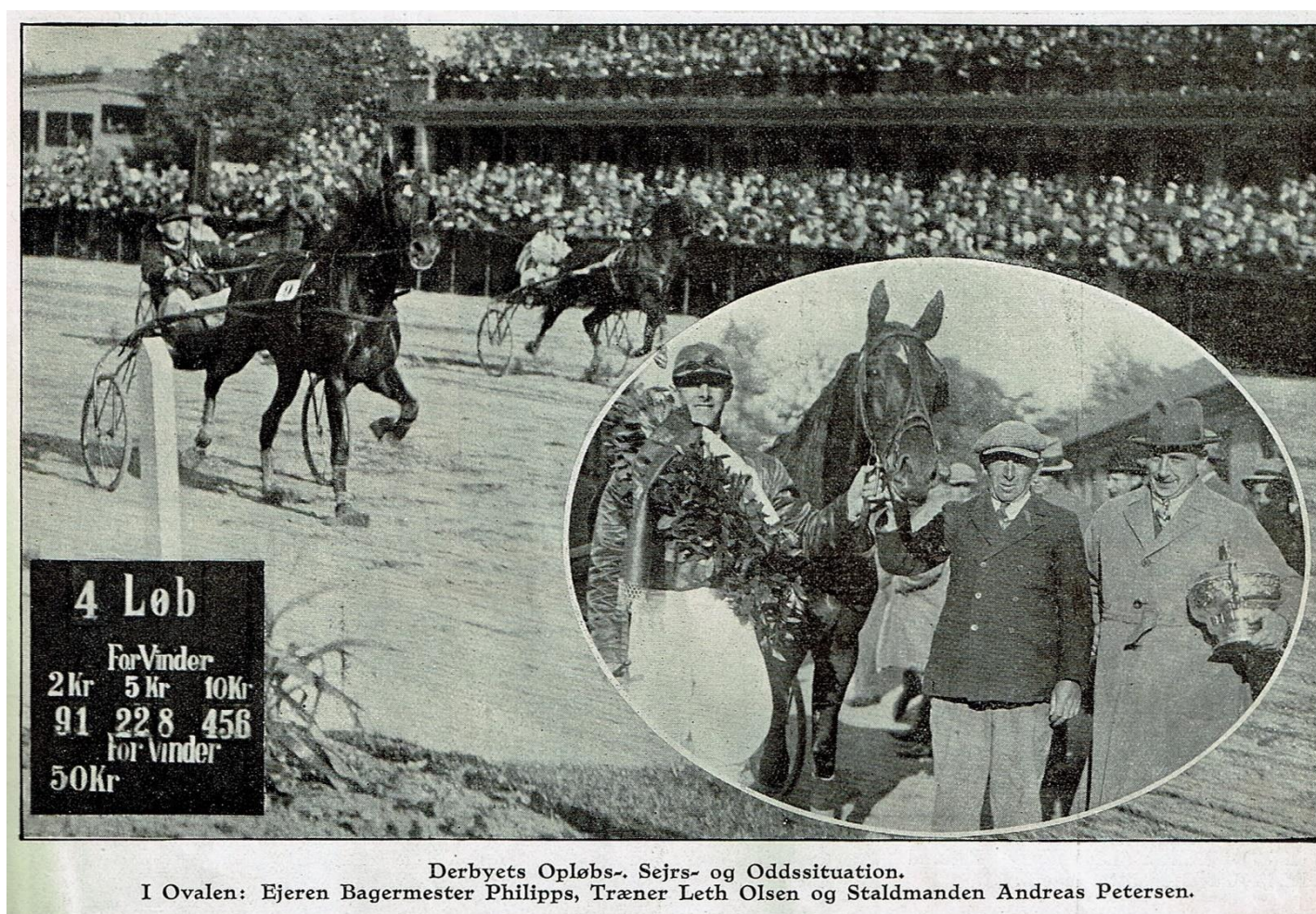
Den mærkelige historie om hesten Johnny Finance der blev ved med at overraske.

Af Lars Donatzky

Lad os lige slå fast. Hesten Johnny Finance, der vandt travderbyet i 1928 til det hidtil største derbyodds på 45,67, var ikke var en hingst, som man kunne tro ud fra navnet. Hoppen blev kørt til sejr af den 28-årige træner Axel Leth-Olsen, der ofte brillerede som kusk bag andre træneres heste, men sjældent med sine egne.

Om han vidste om morgenen, denne grundlovsdag, at han skulle køre bagermester Philipps hest, er tvivlsomt. Politiken skrev samme morgen, at Sofus Sørensen skulle køre Johnny Finance, da man ventede afbud fra staldens fireårsstjerne Ibrahim Pascha, som i 1927 havde vundet det første svenske Trav-Kriterium nogen sinde. Ibrahim, der ejedes af storhesteejeren Sørensen-Svejgaard, regnedes i ugen op til derbyet for at være ukampdygtig efter en god sæsonstart.

Man skulle ikke skrive endeligt til start før samme dag, og derfor kunne tipsene i en avis eller Væddeløbsbladet udmærket lyde: Koster Kørsel – Sofus Sørensens kørsel, hvis man så, at de to matadorer havde flere med på anmeldelserne. Så gik man ud fra, at de begge valgte staldens bedste hest, hvilket så ikke kom til at gælde i dette tilfælde.

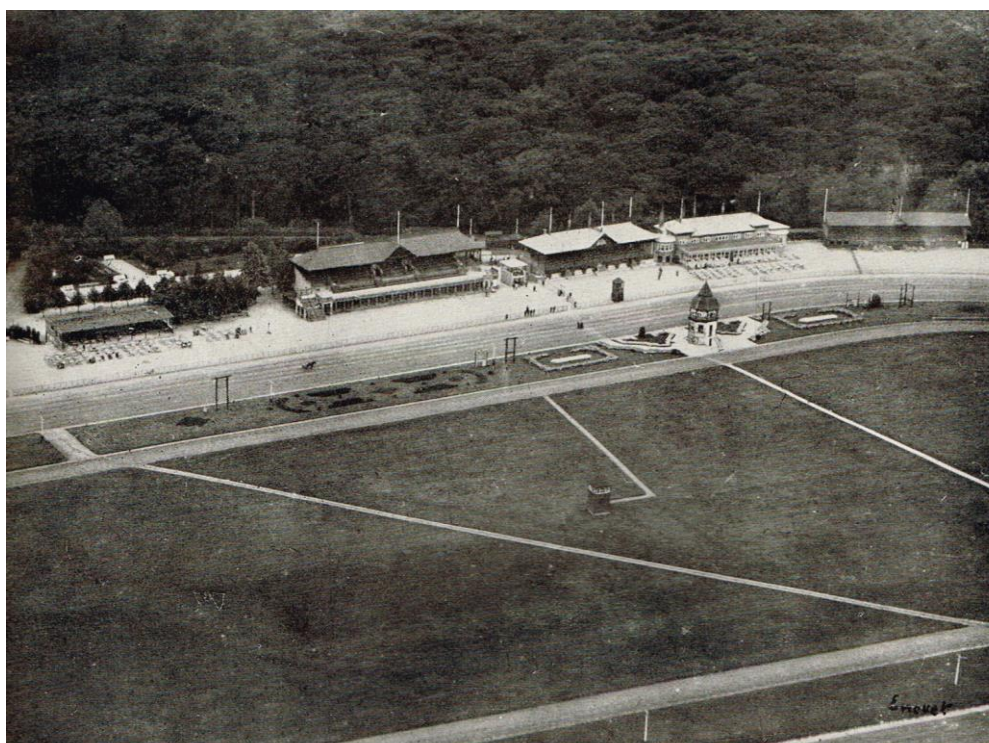
Bagermesteren insisterede på derbystart

I sidste øjeblik overraskede Sofus Sørensen ved at skrive sig til start med Ibrahim Pascha, en nyhed, som det dengang eksisterende middagsblad Folkets Avis nåede at få med på spisesedlen: »Sofus Sørensen starter selv Ibratrius Puscha i derbyet«. Det fortæller en historie om travsportens store bevågenhed i pressen, og også om den pågældende journalists manglende kendskab til 'uvigtige' detaljer som navne.

Sofus Sørensen ville i stedet starte Johnny Finance i et andet løb. Men bagermester Philipps insisterede på at få sin hoppe ud i derbyet, og så var Sofus tvunget til at sætte hjælpekuske på Johnny Finance. Philipps og Sørensen havde to dage tidligere vundet Kriteriet med Kaddara, så bageren havde så ingen grund til på forhånd at opgive ambitionen om derbysejr.

79 indsatser på Iowa i 50 kroners-boden

Flere af deltagerne havde startet året fint. Teaterdirektør Axel Frisches Iowa med Koster blev den store favorit. Hoppen havde vundet Kriteriet 1927 for Max Rabenhorst, fordi Ibrahim Pascha svigtede lige netop den dag. Nu var hun i 1928 blevet flyttet til Koster, der havde vundet derbyet de to foregående år, og for tredje gang blev i tre starter i sæsonen blev parret her løbsdagens største favorit. Der blev spillet ikke færre end 79 enkeltindsatser på parret i 50 kroners-boden. Hver indsats svarer til ca. 1750 kr. i dag – der skal ganges med ca. 35. Det eventuelle vinderodds har nok været 11:10-13:10, men det var nok mere Koster end Iowa, der gjorde udslaget. For man havde på forhånd været i tvivl om hestens distanceevne.

Måske det første luftfotografi af Charlottenlund Travbane.

Sådan så Lunden ud omkring 1930. Staldene (tidligere) til venstre var nu erstattet af parkanlæg.

Kongetribunen t.h. for midten genkendes.

Der var højrekørsel, hvilket bl.a. ses på dommertårnets placering.

Både Iowa og Johnny Finance havde været til start med sejr blot seks dage før, onsdag d. 30. maj. Iowa sejrede for Koster over 2320 meter i 1.29,8 til odds 1,47, mens Johnny Finance vandt amatørløb for årets amatørchampion Carl Jørgensen i 1.33,2 over 2245 meter til odds 4,79. Det var årets anden sejr for Johnny Finance i amatørløb, mens Sofus efter en enkelt start åbenbart 'mistede' interessen for hoppen dette år, selv om han havde sat hende godt i gang med tre sejre i treårssæsonen. Også hans valg smittede åbenlyst af på spillerne.

Kosters andet våben

Koster havde som Sofus flere våben. Joko Worthy var også en klassehest, med sejr til bundodds 1,35 i april. Og den blev udstyret med den 24-årige træner Knud Hansen, der både som træner og gæstekusk senere fik meget stor succes.

I alt kom der ni til start, og den norskejede Petter Worthy (Peter Andersen) var staldfidusen, men den stod forkert i flagstarten, en slags linjestart, galoperede og opgav.

Vejret var koldt og blæsende, og det passede fortrinligt til den robuste Johnny Finance, der hurtigt lagde sig i spidsen foran Iowa (Koster) og Ibrahim Pascha (Sørensen). Føringen var komfortabel, og på sidste langside blev det klart, og Iowa ikke havde kræfter til at nå frem. Måske var det signalet til Knud Hansen, der sendte Joko Worthy frem i en god speed, men dels fik han tredje spor af Sørensen og Ibrahim Pascha i opløbssvinget, dels fik hesten en lille galop, så trods en stærk afslutning nåede Joko Worthy og Knud Hansen ikke konkurrenten.

Koster holdt tredjepladsen på afstand med Iowa, mens Sofus Sørensen efter sit opløbssving tabte terræn og kom i mål som fjerde fire sekunder efter vinderen. Johnny Finance løb på den ringeste vindertid af alle derbyer efter 1924, og satte med oddset 45,67 en notering, der ikke er overgået i derbyhistorien. I øvrigt var det også højeste odds i hele sæson 1928.

Havde de lurepasset

De sekundære kuske havde afgjort løbet, og på vindertiden kunne man måske tro, at Koster og Sofus havde tabt løbet ved at lurepasse på hinanden, som det er blevet beskrevet flere steder. Det er sikkert korrekt, at de regnede med, at Johnny Finance ville 'komme tilbage af sig selv', mens spørgsmålet er, om en anden taktik kunne have givet dem succes. Iowa viste jo distancesvaghed, og Ibrahim Pascha manglede kondition.

Sofus Sørensen påstod bagefter, at han havde vundet løbet til Philipps ved at holde Joko Worthy ude i tredje spor i opløbssvinget, og Joko Worthys ejer overvejede herefter, om han skulle sagsøge Sørensen, men undlod med en bemærkning om 'spildt mælk'.

Koster vandt 4 af 5 derbyer de år, men ikke i 1928. Bagermesteren modtages af gratulanter efter sejren.

Ibrahim vandt det svenske derby

Sejren til 12.000 kr. blev under alle omstændigheder betragtet som en tilfældighed, og da det allerførste svenske trav-derby skulle afvikles 5. august på Jägersro-banen, var Ibrahim Pascha tilbage i storform, og efter en knaldhård fight med godt angribende Joko Worthy og Koster startede Ibrahim og Sofus den svenske derbyhistorie med et vinderodds på 1,59 og en vindertid på 1.30,9 over de 3000 meter. Leth-Olsen og Johnny Finance blev tredje i 1.31,7, mens de tre svenske deltagere var hægtet af med 25 distancesekunder!

Det allerførste svenske travderby på Jägersro Travbane i 1928. Inderst (tv) lykkes det netop Ibrahim Pascha og Sofus Sørensen at afvise den fremstormende Joko Worthy (N.J.Koster).

To årgange med dansk deltagelse i de svenske klassiske løb - og første år uden dansk deltagelse				
Svensk Opdrætningsløb				
1926	Ibrahim Pascha	Sofus Sørensen	1.39,9	3,81
1927	King Viggo	Niels Jan Koster	1.40,3	1,44
1928	Ruter Dam	Anders Nilsson	1.52,0	1,11
Svensk Travkriterium				
1927	Ibrahim Pascha	Sofus Sørensen	1.34,6	1,59
1928	Karina S	Sofus Sørensen	1.35,9	1,77
1929	Ruter Dam	Anders Nilsson	1.41,2	1,22
Svensk Travderby				
1928	Ibrahim Pascha	Sofus Sørensen	1.30,9	1,59
1929	Karina S	Sofus Sørensen	1.41,6	1,34
1930	Petersdotter	Anton Fyhr	1.40,7	2,91

Danskerne var for gode

Ibrahim vandt hermed svensk Triple Crown (Opdrætningsløb, Kriterium og Derby) i allerførste mulighed, og danskerne (Koster og 2 gange Sofus) tog også alt i den anden svenske klassiske årgang. Men så var det også slut, for fra tredje årgang med de svenske klassiske løb var de udenlandsk fødte heste udelukket. Danskerne var 'for' gode. Styrkeforholdet er vist ændret en del siden...

Bageren solgte til ostehandleren

Tiltroen til Johnny Finance og hendes udviklingsmuligheder var begrænset, og Philipps havde solgt hoppen til ostehandler Ole Petersen før det svenske travderby, vistnok efter et enkelt dårligt resultat. Hun gik nu i træning hos Oluf Månsson, den tredje 'store' træner på de tider.

Hoppen opgav på ny, fik en fjerdeplads, og så sendte Ole Petersen og Månsson hende ud i et salgsløb med efterfølgende pligtig auktion over vinderen sent på sæsonen d. 26. september. Hun mødte fra grunddistancen 2000 meter, da ostehandleren ikke på forhånd angav en mindstepris for ejerskifte. Derimod var der en række deltagere med 25 meters tillæg, fordi ejerne på forhånd havde stillet krav om 2.000 kr.

Tvunget auktionssalg uden mindstepris

Disse betingelser gjorde ikke årets derbyvinder til favorit. Det fortæller alt om hendes manglende omdømme. Tværtimod udbetalte hun nu odds 24,02, da Månsson kørte hende til sejr i hendes årsbedste 1.29,4 på normaldistancen.

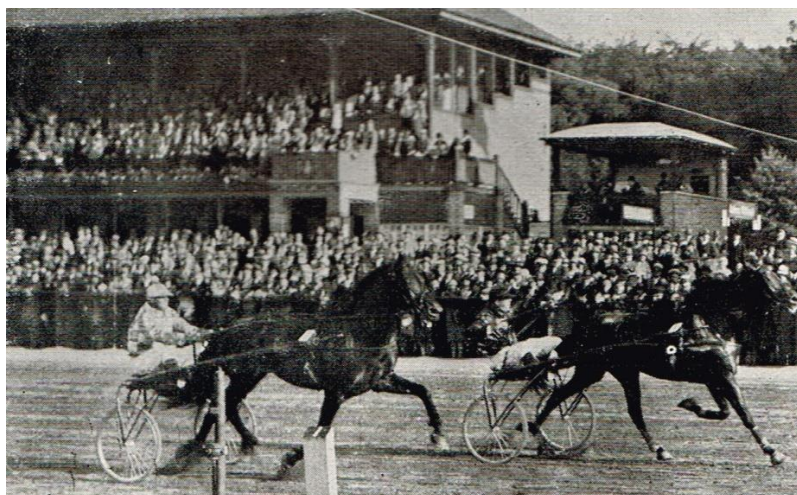
Så kom den obligatoriske auktion over vinderen, hvor hendes opdrætter kartoffelhandler Olaf Olsen København købte hende for 1.300 kr. Man må formode, at denne sum (uden krav om mindstepris) tilfaldt travselskabet, som til gengæld havde finansieret den pæne førstepræmie på 1.600 kr.

1300 kr. for årets derbyvinder. Større var tiltroen altså stadig ikke trods det nye stærke løb. Hun havde nu været mest vindende i sæsonen 1928 med 16.350 kr. bortset fra Kosteres hurtigtravere Harrison Dillon og Hidalgo, og hun havde som de fire-fem andre bedste i sin årgang løbet på en kilometertid fra 1.29-1.30.

En af Danmarks bedste

Men det skulle blive endnu bedre. Hun blev en af Danmarks bedste hurtigtravere for Oluf Månsson, hun nåede som den eneste i årgangen op på karriereindtjening over 50.000 kr., og hendes holdbarhed illustreres ved 109 starter, 19 sejre, 14 anden og 39 placeringer til en samlet indtjening på 54.300 kr.

Karrierens andet store højdepunkt kom i 1930 to år efter derbyet, hvor hun sejrede i Indlændermesterskabet, altså DM for danskfødte, i sin rekordtid 1.25,4, igen med Leth-Olsen i sulkyen. Igen en overraskelse, nu til odds 11,33. Træner Månsson havde valgt staldens endnu større stjerne, Maro, og med i løbet var også den danske rekordholder Double King med notering 1.22,1 (favorit) og derby vinderen fra 1924 Ego.

Indlændermesterskabet 1930. Sejr igen med Leth-Olsen foran Maro (Månsson).

Hoppen sætter rekord 1.25,4 og udløser stort odds igen. Nu 11,33.

Bygningen til højre for tribunen var musiktribunen. Der var levende musik på de tider, og kapelmesteren valgte efter sigende melodier alt efter resultaterne.

'Grand Prix des Amateurs'

Nu forstod publikum endelig og for alvor, at Johnny Finance var en af sportens bedste, og i efteråret vandt hoppen i bundløs bane 'Grand Prix des Amateurs' for A. F. Jensen til odds 2,41. Senere har man fordansket løbsnavnet en smule til Amatør Grand Prix. Det var hoppens sidste år med stor succes.

Den 'bundløse' bane generede ikke Johnny Finance i Grand Prix des Amateurs. I sulkyen A. F. Jensen og ved hovedet træner Månsson.

En planlagt retssag blev overflødig

Historien er slut, men et pudsigt sammenfald skal nævnes fra Johnny Finances derbyår 1928. Det historiske østrigske derby, der var Europas ældste med start i 1884, havde også en kæmpeoverraskelse, og her var også oplæg til en retssag. På distancen 3300 meter sejrede Heliotrop i bundløs bane i 1.32,1 til oddset 94,10 og med en pladskvote på 197.

Vinderen Heliotrop blev bragt til start af en bestemt grund: Hestens nye ejer ville vise, at han havde betalt for meget for den. Han havde nemlig købt den for at være en hest af 'derbyklasse'.

Nu ville det jo være vanskeligt at modbevise. Retssagen blev droppet.